

¹Klinički odjel za reumatologiju, imunologiju i alergologiju ♦ Klinika za internu medicinu

Klinička bolnica Osijek ♦ Josipa Hutlera 4 ♦ 31000 Osijek

²Ordinacija obiteljske medicine ♦ Dom zdravlja Osijek

Park kralja Petra Krešimira IV 6 ♦ 31000 Osijek

³Odjel za medicinsku biokemiju ♦ Klinička bolnica Osijek ♦ Josipa Hutlera 4 ♦ 31000 Osijek

ANTICITRULINSKA PROTUTIJELA KAO POKAZATELJ RADIOLOŠKIH PROMJENA U REUMATOIDNOM ARTRITISU

ANTICITRULLINE ANTIBODIES - INDICATORS OF RADIOLOGIC CHANGES IN RHEUMATOID ARTHRITIS

Marija Glasnović¹ ♦ Ivica Bošnjak² ♦ Aleksandar Včev¹ ♦ Jasna Pavela³

Reumatoidni artritis (RA) je najčešća upalna bolest zglobova. Unatoč nepoznatoj etiologiji RA, postoje snažni dokazi autoimunosti bolesti. Uz reumatoidni faktor (RF) detektirana su i druga skupina protutijela u pacijenata s RA- anticitrulinska protutijela (anti-CCP).

Cilj rada bilo je odrediti serumsku razinu anti-CCP u RA pacijenata, odrediti njihovu specifičnost i osjetljivost te njihovu korelaciju sa stupnjem radioloških promjena na zglobovima šaka.

U studiju je uključeno 211 pacijenata koji su ispunjavali ACR kriterije za RA. Anti-CCP određen je ELISA testom Euroimmune tvrtke na MiniBOS aparatu (≥ 5 RU/ml - pozitivno). Stupanj erozivnih promjena na zglobovima šaka određen je Steinbrocker scorom.

Anti-CCP bio je pozitivan u 132 pacijenta (62,56%). Specifičnost testa bila je 100%. Testiranje je pokazalo da se može prihvatiti kao moguća hipoteza da je proporcija pacijenata u osnovnom skupu kod kojih je razina anti-CCP prediktor RA jednaka 0,65 ($Z=0,731$, $p=0,465$).

Između anti-CCP i Steinbrocker score varijabli postoji veza osrednje jakosti, Pearsonov koeficijent varijacije je 0,479. Pretpostavka da je izračunati koeficijent korelaciјe statistički značajan prihvaća se ($p=0,000$). Testiranje provedeno pomoću F testa pokazuje kako se može prihvatiti pretpostavka o signifikantnosti varijable anti-CCP u primjenjenom modelu ($F=38,766$, $p=0,000$). Pretpostavka o suvišnosti izračunatog parametra odbacuje se i nakon testiranja provedenog t-testom ($t=6,226$, $p=0,000$). Prema Spearmanovom koeficijentu korelaciјe ranga, koji ima vrijednost 0,614, između promatranih varijabli postoji pozitivna veza osrednje jakosti. Izračunati Spearmanov koeficijent korelaciјe ranga je statistički značajan ($p=0,000$).

Anti-CCP su se pokazala kao dobar prediktor RA, većeg stupnja erozivnih oštećenja zglobova te njihova koncentracija korelira sa stupnjem erozivnih promjena s 95%-tnom pouzdanošću.

Ključne riječi: reumatoidni artritis, radioološke promjene, anticitrulinska antitijela